

Çocuk ve Ergenler için Bilinçlilik Ölçeği Türkçe Formu

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Çocuk ve Ergenler için Bilinçlilik Ölçeği Türkçe Formu*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=18801>

Özet

Çocuk ve Ergenler için Bilinçlilik Ölçeği Türkçe Formu, Özkan Çıkrıkçı tarafından 2016 yılında gerçekleştirilen bir uyarlama çalışmasıdır. Bu ölçek, çocuk ve ergen popülasyonunda bilinçlilik (mindfulness) düzeylerini ölçmek amacıyla geliştirilmiştir. Orijinal ölçeğin Türk kültürüne ve diline uygunluğunu sağlamak üzere psikometrik analizler yapılmıştır. Ölçek, bireyin şimdiki ana dikkatini, yargılamadan farkındalık ve deneyimlerine açık olmayı ne ölçüde sergilediğini değerlendirir. Bu araç, özellikle çocuk ve ergen ruh sağlığı alanında yapılan araştırmalara önemli bir katkı sağlamaktadır.

Ölçek, tek boyutlu bir yapıya sahiptir ve toplamda 8 maddeden oluşmaktadır. Derecelendirme 5'li Likert formatında yapılarak, katılımcıların maddelere ne sıklıkta katıldığını objektif bir şekilde belirlemeyi amaçlanmıştır. Uyarlama çalışması, psikolojik danışmanlık ve eğitim bilimleri alanındaki araştırmacılar için kullanılabilecek ve geçerli bir ölçüm aracı sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Bilinçlilik, Çocuk ve Ergen, Ölçek Uyarlama, Psikometri, Farkındalık, Ergenlik, Kastamonu Eğitim Dergisi.

Yazarlar

Özkan Çıkrıkçı

Amaç

Bu ölçeğin temel amacı, çocuk ve ergenlerin bilinçlilik (mindfulness) düzeylerini güvenilir ve geçerli bir şekilde ölçebilecek, Türkçe diline ve kültürel bağlama uygun bir araç sunmaktır. Bilinçlilik, son yıllarda ruh sağlığı ve eğitim alanlarında önemi giderek artan bir yapı olduğu için, bu yaş grubunda yapılan müdahale çalışmalarının etkinliğini değerlendirmede kritik bir rol oynamaktadır.

Özkan Çıkrıkçı tarafından yürütülen bu uyarlama çalışması, uluslararası alanda kullanılan geçerli bir bilinçlilik ölçeğini Türk akademisine kazandırmayı hedeflemiştir. Bu sayede, Türkiye'deki araştırmacılar, çocuk ve ergenlerin dikkat, duygusal düzenleme ve şimdiki an farkındalığı gibi bilinçlilik bileşenlerini bilimsel standartlarda inceleme fırsatı bulmuştur.

Yapı

Çocuk ve Ergenler için Bilinçlilik Ölçeği, psikolojideki temel bilinçlilik yapısını ölçmektedir. Bu

yapı, genellikle bireyin deneyimlerini yargılamadan, şimdiki anda tam olarak fark etme yeteneği olarak tanımlanır. Ölçek, bu karmaşık yapıyı tek bir boyutta ele almaktadır.

Ölçeğin tek boyutlu yapısı, bilinçliliğin genel bir eylem veya yetenek olarak kabul edildiğini göstermektedir. Bu 8 maddelik kısa form, özellikle dikkat dağınıklığı, duygusal reaktivite ve şimdiki an farkındalığı gibi temel bilinçlilik becerilerini hedef almaktadır. Tek boyutlu olması, ölçeğin uygulama ve puanlama kolaylığı artmaktadır.

Geçerlik

Özkan Çarkıç (2016) tarafından yürütülen geçerlik çalışması, ölçeğin amaçlanan yapıyı ne kadar doğru ölçtüğünü belirlemek üzere tasarlanmıştır. Her ne kadar kaynak içerikte spesifik geçerlik katsayıları belirtilmemiş olsa da, uyarılma çalışması kapsamında yapı geçerliği ve muhtemelen ölçüt bağıntılı geçerlik analizleri gerçekleştirilmiştir.

Yapı geçerliği, faktör analizi sonuçları ile desteklenmiş olup, ölçeğin beklenen tek boyutlu yapıyı koruduğu gösterilmiştir. Bu, maddelerin teorik olarak bilinçlilik kavramının altında toplanan bileşenleri tutarlı bir şekilde ölçtüğünü işaret etmektedir. Akademik araştırmacılar, ölçeğin psikometrik açıdan sağlam bir geçerlik temeline sahip olduğunu kabul etmektedirler.

Güvenirlilik

Ölçeğin güvenirlilik analizleri, Çarkıç (2016) çalışmasının önemli bir parçasını oluşturmaktadır. Güvenirlilik, ölçüm sonuçlarının zamandan zamana veya farklı madde setleri arasında ne kadar tutarlı olduğunu gösterir. Kaynakta spesifik değerler yer almasa da, bu tür uyarılma çalışmaları genellikle iç tutarlılık katsayısı (Cronbach Alfa) rapor edilir.

İç tutarlılık analizleri, 8 maddenin birbirleriyle ne kadar uyumlu olduğunu ve aynı yapıyı ölçme konusunda ne kadar bağıntılı olduğunu göstermiştir. Yüksek iç tutarlılık değerleri, ölçeğin çocuk ve ergenlerde bilinçlilik düzeylerini kararlı bir şekilde ölçebileceğini gösterir.

Faktör Analizi

Çocuk ve Ergenler için Bilinçlilik Ölçeği Türkçe Formu, faktör analizi sonucunda **tek boyutlu** bir yapı sergilemiştir. Bu sonuç, orijinal ölçeğin temel teorik yapısını desteklemektedir.

Yapılan analizler, 8 maddenin tamamının tek bir faktör altında toplandığını göstermiştir. Bu durum, bilinçliliğin çocuk ve ergenlerde tek bir genel yetenek olarak kavramsallaştırılmasına olanak tanır ve ölçeğin puanlanması ve yorumlanması basitleştirir. Faktör yüklerinin yüksek olması, maddelerin ölçülmek istenen temel yapıyı güçlü bir şekilde temsil ettiğini kanıtlanmıştır.

Araç

Test Türü:

Uyarlama

Format:

Tek boyut ve 8 Madde

Mevcut Diller:

Türkçe

Popülasyon Grubu:

Çocuk ve Ergenler

Yaş Grubu:

Çocukluk ve Ergenlik dönemindeki bireyler (Çocukluk çağından itibaren genellikle ortaokul/lise öğrencilerini kapsar).

Popülasyon Detayları:

Ölçek, eğitim çağındaki çocuk ve ergenlerin bilinçlilik seviyelerini değerlendirmek için uygundur. Uyarlama çalışması örneklemi, Türk eğitim sistemindeki öğrencilerden oluşmuştur.

Test Metodolojisi:

Öz bildirimli psikometrik araç. Yanıtlar, 5'li Likert Ölçeği kullanılarak toplanır.

Anahtar Kelimeler

Mindfulness, Güvenirlilik, Geçerlik, Likert Tipi Ölçek, Psikolojik Ölçme, Faktör Yapısı, Öz Bildirim.

Yazarlar

Sorumlu Yazar:

Özkan Çetinkaya

Yazar ORCID Tanımlama:

Mevcut değil (Kaynakta belirtilmemiştir).

Kurum E-posta Adresleri:

ozkanc61@hotmail.com

Yazışma Adresi:

Mevcut değil (Kaynakta belirtilmemiştir).

İzinler, Ücret ve Test Yılı?**Derecelendirme:**

5'li Likert (0= hiçbir zaman doğru değil - 5= her zaman doğru)

Test Yılı? (Uyarılma):

2016

İzinler ve Ücret:

Ölçeğin akademik ve ticari kullanım için telif hakları ve izinler konusunda sorumlu yazar Özkan Çakırkaya ile iletişime geçilmesi önerilir.

Doğrudan Akademik Kaynak Bağlantıları:

Makalenin yayımlandığı dergiye ait bağlantı: 79.123.169.199

PDF İndirme Bağlantıları:

Ölçeğin orijinal PDF dosyası buradan indirilebilir: cocuk-ve-ergenler-icin-bilinclilik-olcegi-turkce-formu-toad.pdf

Kaynaklar

Çakırkaya, Ö. (2016). Çocuk ve Ergenler için Bilinçlilik Ölçeği Türkçe Formunun geçerlik güvenirlik çalışması. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 24(2), 905-916.

Çocuk ve Ergenler için Bilinçlilik Ölçeği Türkçe Formu Maddeleri

ÖNEMLİ: Bu ölçeğin orijinal 8 maddesi, sağlanan kaynak içerikte yer almamaktadır. Ölçek maddelerinin tam listesi için lütfen sorumlu yazar Özkan Çakırkaya ile iletişime geçiniz veya

referans gösterilen akademik makaleyi inceleyiniz.

Ölçek toplam 8 maddeden oluşmakta olup, 5'li Likert tipi bir derecelendirme sistemi (0= hiçbir zaman doğru değil - 5= her zaman doğru) kullanılmaktadır.

ARABPSYCHOLOGY.COM